די שטים פון געוויסען

(דערציילונג.)
פון אברהם געלמאן.

ער האט געדינט ביי אן אלטען, קראנקען באלעבאס, וועלכער פלעגט, גאנץ אפט, מיט א מאל אוועקפאלען און, נישט געקאנט רעדען מיט'ן מויל, פלעגט ער מאַכען מיט די הענט, ער, שמואל וויסמאן, זאל גיך לויפען נאכ'ן דאקטאר.

שמואל פלעגט האסטיג צוקלאפען זיינע גרויסע בוכהאלטערישע ביכער, ארויפווארפען אויף די אקסלען זיין איבערמאַנטעל און געהן צום קריסטליכען דאקטאר קאבילינסקי, וועלכער האט געוואוינט אין עק שטאדט.

געהענדיג אויפ'ן וועג, האט שמואל שוין געוואוסט, אז ביי זיין ארייןקום אין דאקטאר'ס ווארטע־זאל וועט זיך דארט אויפהויבען פונ'ם בענקעל, וואס נעבען פענסטער, די בלאנדהאריגע און קעציש־אויגיגע שיקסע און וועט איהם אנטקעגען געהן מיט א שמייכעל אויף די ליפען און מיט א קינדערישע פראגע: צי רויכערט ער נישט?

און שטענדיג ביי אזא באגעגעניש פארגעסט שמואל איינגאנצען אן דעם ציעל פון זיין קומען אהער און, א מאך־טאענדיג מיט דער האנט אויף דער גאנצער שליחות, הויבט ער אן צו פיהרען א דעליקאטען געשפרעך מיט דער ווייסהאריגער קריסטליכער פריילין.

איינמאל האט ער געעפענט זיין פארטסיגאר און איהר דערלאנגט א פאפיראסעל, נאך וועלכען זי האט אויסגעשטרעקט א פאר דינינקע ראזע פינגער. זי האט פארויכערט אזוי איידעל און מיט אזוי פיעל חן, אז שמואל איז שיעור נישט פון זינען אראפ פאר אנטציקונג. ער איז דאמאלסט זיך פארזעסען אזוי לאנג, ביז זיין באלעבאס האבען די וועהטאגען אביסעל נאכגעלאזען. האט ער זיך מיט אלע כוחות דערשלעפט צו א צווייטער קראם און געבעטען דארט דעם משרת, ער זאל ...

וויסמאן האט חתונה געהאט מיט א שיינער, רייכער פרוי. ער פארמאגט שוין עטליכע קינדערלאך, וועלכע ער האט שטארק ליעב.

איינמאל איז שמואל'ס אינגסטע קינד אומגעפאלען. ער מיט זיין פרוי האבען זיך שטארק דערשראקען וועגען דער לאגע פון זייער ליעב קינד און האבען באשלאסען צו רופען קאבילינסקי'ן, וועלכע מען האלט אין שטאדט פאר א מומחה צו קינדערשע קרענק.

לויפט שמואל צום דאקטאר, א פארסאפעטער, און דער וועג ציהט זיך פאר איהם, אהן א גרענעץ. זיין הארץ קלאפט שטארק מיט זארג פאר זיין קינד'ס לעבען; דער מוח איז פול מיט אלערליי רעיונות: "ווער ווייסט וואס דער דאקטאר וועט אין זיין קינד אנערקענען?" ער לויפט, און די פאלעס פון זיין הארבסטמאנטעל קלאפען איהם מיט שווערע קלעפ אן זיינע ציטערדיגע קניען און שטויסען איהם אויף צוריק, ווי זיי וואלטען צו איהם רעדען: "אומזיסט דיין לויפען! ס'איז שוין צו שפעט אפצוראטעווען דיין קינד פונ'ם אומפארמיידליכען. צוריק! צוריק!"

— צוריק! צוריק! — הודזשעט איהם אין די אויערען דער ווינט און ער וויל שוין טאקע, אויף אן אמת, זיך פארקירעווען אהיים — נאר פלוצלונג טראגט זיך צו איהם מיט'ן הודזשען פונ'ם ווינט א זילבערען חולכעל: "יאק שע מאש פאן?" און ער דערקענט יאדוויגע'ס, שוין לאנג נישט געהערט קול. און אט וואקסט אוים מיט א מאל פאר זיינע פארטרעהרטע אויגען דאס העלהאריגע און קעציש־אויגיגע געשטאלט פון יאדוויגע'ן.

א רגע פארגעסט שמואל אן אלץ, אפילו אן זיין מיט'ן טויט זיך ראנגלענדיג קינד. אויף א מרחק אין דער לופטען וויגט זיך יאדוויגע מיט'ן צונאסענעם ...

— טשי פאן דאקטאר יעסט דאמו? (איז דער הער דאקטאר אין דער היים?)

יאדוויגע האט זיך אומגעדרעהט צו איהם אין גאנצען און א בלייכע מיט א צערפולען פנים און טרוקען ארויסגעפליסטערט:

— פראשע די קאבינעטו! (ביטע אין קאבינעט אריין!)

און, אז שמואל האט זיך צוגעוואקלט הינטער'ן דאקטאר'ס צום קוואר קענגענגעלאפען זיין פרוי א צושויבערטע, מיט אויסגעגלאצטע אויגען און יאמערליך אויסגעשריען:

— פארשפעטיגט, מיין מאן, פארשפעטיגט!

און אין די ווערטער "מיין מאן", האט שמואל'ן געקלונגען אן אומגעהויער גרויסער פארוואורף פאר זיין גאנץ נישט אביסעל בארוהיגט...

נאר, דערזעהענדיג דאס רוהיגע פנים'על פון זיין טויט קינד מיט'ן אלץ פארגעבענדיגען שמייכעלע, וואס איז פארגליווערט געבליבען אויף די קליינע אומבאוועגליכע ליפעלאך, האט ער זיך צוואנגען.

דער פאלעסטינער באריכט

(פארזעצונג פון פיידזש 4)

פערטען אבער און ווידער באריכטעט, אז דאס לאנד איז בכוח צו אונטערשטיצען א פיעל גרעסערע באפעלקערונג, אויב מאדערנע אגריקולטור מעטאדען זאלען אריינגעבראכט ווערען אין לאנד. און די דאזיגע זאך טוען טאקי פונקט די אידישע חלוצים. און די אראבישע ערד־קולטיווירער קאפירען די וויסענשאפטליכע ערד ארבייט מעטאדען פון די חלוצים.

ווידער ווערט פארגעשלאגען, אז עס ...

טע וועלט. לאמיר בעסער איצט אננעהמען די פאליסי פון לאגישער אויסברייטונג, און געבען דער ציוניסטישער באוועגונג די פארשפעטיגטע רעכט, דערמיט וואס מיר וועלען ערלויבען קאלאניזאציע אויף דער אנדערער זייט פון דעם טייך ירדן.

עס פרייט מיך צו זעהן, אז דער באריכט רעקאמענדירט, אז מען זאל אויפהאלטען די צוויי באטאליאנען ענגליש מיליטער, וואס געפינען זיך איצט אין לאנד. פאלעסטינע איז פון גרויס וויכטיגקייט, א ...

... ניסטען, איידער צו באלוועען דעם מאכמעדאנישען פאנאטיזם און די אראבישע נאציאנאליסטען.

איך גלויב, אז אויב צייכענס פון א גערעכטער און שטרענגער פאליסי וועלען איצט געוויזען ווערען, וועלען די בעסערע עלעמענטען פון די אראבישע און קריסטליכע איינוואוינער אין פאלעסטינא קריגען די אויבערהאנט. זיי וועלען זיך אפזאגען פון די עקסטרעמיסטען און אגיטאטארען און וועלען קאאפערירען מיט די אידישע ...

... דער צובריידענשטעלענדיגסטער טייל פון דעם באריכט איז אפשר די רעקאמענדאציע פאר א פשוט'ער, ניט־צווידייטיגער באשטעטיגונג פון דער פאליסי. איך האף און איך גלויב, אז די איצטיגע רעגירונג מיט דער צושטימונג פון די אפאזיציאנעלע פארטייען אין ענגלישען פארלאמענט, וועט דאס טאן מיט א זיכערער שטים און וועט קלאהר מאכען, אז מען וועט אונז ניט אראפפיהרען פון אונזער אויסגעוועהלטען וועג פון גערעכטיגקייט, מיט דראהונגען און מיט גוואלד־טאטען...

און איך האף, אז די שעדליכע געשעהענישען, וואס האבען געפיהרט צו דער באשטימונג פון דער שא־קאמיסיע וועלען האבען נאך א רעזולטאט. לאמיר צוגעבען אז אונטער די פרימיטיווע און אומפעהיגע קולטיווירונג און פאשע מעטאדען דארפען די אראבער האבען מעהר לאנד ווי די אידישע קאלאניסטען. און אז די מאכמעדאנישע ...

... פיהרער אין דער צוקונפטיגער אויפבויאונג פון דעם לאנד, ווייל אידען, מאכמעדאנער און קריסטען אין דעם דאזיגען אלטען לאנד זיינען איצט אלע פאלעסטינעזער. זיי האבען א געמיינשאפטליכען אינטערעס אין דער אנטוויקלונג פון דעם לאנד און אין דעם גליק פון איהרע פעלקער.

(איטא).

די טראגישע לעבענס געשיכטע פון דער אלטער סערבישער קעניגין

קעניגין נאטאליע פון סערביע, וועלכע איז נאך דער ערמארדונג פון איהר איינציגען זוהן געווארען א נאנע.

פון שרגא.

דער שמיץ מיט א בייטש וואס א בייזער פורמאן האט געגעבען זיין פערד האט אויף דאס ניי אויפגעלעבט א מערקווירדיגע לעבענס טראגעדיע וואס איז שוין כמעט אין גאנצען פארגעסען געווארען.

דער אינצידענט איז פארגעקומען אין פאריז, א פורמאן האט ברוטאל געשלאגען זיין פערד, און א מחנה מענשען האט זיך ארום איהם צוזאמענגעקליבען. צווישען זיי א נאנע. זי האט זיך געווענדעט צום פורמאן, אפעלירענדיג צו איהם אז ער זאל אויפהערען שלאגען דעם פערד, און אלס ענטפער האט ער איהר געגעבען א שמיץ אין פנים מיט זיין בייטש. דער המון איז אויפגערעגט געווארען, האט ארונטערגעשלעפט דעם פורמאן פון זיין קארעטע און איהם אוועקגעפיהרט צו דער פאליציי. די נאנע איז מיטגעגאנגען. זי ...

שלעכטער מענש, האט זי גרויזאם באהאנדעלט, און זי האט איהם צוליעב דעם געמוזט פארלאזען. דאן האבען פאר איהר נאכגעפאלגט איין אומגליק נאך דעם אנדערען. איהר קינד איז געשטארבען, זי האט פארלוירען איהר היים, איהר מדינה, איהר רייכטום.

דער טויט פון איהר באליבטען זוהן, קעניג אלעקסאנדער, איז געווען א טראגעדיע וועלכע האט זי שיעור ניט געהאט געטריבען צו משוגעת. דער יונגער קעניג איז צוריסען געווארען אויף שטיקלאך פון אן אויפגערעגטען המון און זיין נאקעטער קערפער איז ארויסגעווארפען געווארען דורך א פענסטער.

קעניגין נאטאליע איז בלויז געווען 16 יאהר אלט, ווען זי איז געקומען קיין בעלגראד אלס די כלה פון קעניג מילאן פון סערביען. ...

ניג מילאן זיך אפגעזאגט פונ'ם טראן, אויך דאס האט ער געטאן אויפ'ן פארלאנג פון זיין מעטרעסע, כדי ער זאל קענען הייראטען מיט איהר. מילאן אבער האט עס קיינמאל ניט געטאן.

ווען מילאן איז ארונטער, איז סאשא ארויף אויפ'ן טראן, און ער איז געווארען דער איינגעל קעניג פון סערביע.

ווען סאשא, אדער אלעקסאנדער, איז אלט געווארען 18 יאהר איז ער געפאהרען באזוכען זיין מוטער אין פראנקרייך. דארט האט ער זיך געטראפען מיט אן אלמנה אין די מיטעלע דרייסיגער יאהרען. ער האט זיך אין איהר פארליעבט ביז איבער די אויערען, און זי האט איהם געצוואונגען צו הייראטען מיט איהר. זי איז געווארען קעניגין דראגא. דערמיט אבער איז דער בעכער פון קעניגין נאטאליע'ס ליידען געווארען איבערפול.

דראגא איז געווען פונקט אזוי ברוטאל און פארדארבען ווי איהר מאן, קעניג אלעקסאנדער. זי האט אויפגערעגט דאס פאלק מיט איהר אויפפיהרונג, און ער ...

... נאך געווען גאנץ יונג. ארויסגעוויזען די סמנים פון פארדארבענקייט, וואס האבען שפעטער, ווען ער איז געווען קעניג אלעקסאנדער, פון איהם געמאכט דעם ערגסטען פארהאסטען מאן אין דער וועלט. אבער פאר זיין מוטער איז ער אלע מאל געבליבען אלץ דער זעלבער קליינער סאשא. לאנג אבער האט זי ניט געהאלטען סאשא'ן מיט זיך. מיט עטליכע טעג שפעטער, נאכדעם ווי מען האט זי ארויסגעטריבען פון פאלאץ, האט מען מיט געוואלד אוועקגעריסען סאשא'ן פון איהר און איהם אוועקגעפיהרט צו זיין פאטער. נאכ'ן אפ'גט'ן די קעניגין, האט קע...

... האט דערפון, צוזאמענגעבראכען. ווען זי איז געקומען צו זיך, האט זי באשלאסען צו ווערען א נאנע. היינט לעבט זי, און זינען האבענדיג בלויז צוויי זאכען — צו פארגעסען און פארגעסען.

מאן און פרוי ווערען גערעטעוועט

ווען א פייער האט שבת אויסגעבראכען אין דער הויז אויף 13 מעקאמסטער עוועניו, און אלע ווענגען צו ראטעווען זיך זענען פארכאפט געווארען פון די פלאמען, האבען פייערלייט ארונטערגעטראגען מר. פ. סי. ביגער און זיין פרוי, וועלכע זענען געווען אין געפאהר צו אומקומען.

פרידריך ניטשעס גייסטיגע קראנקהייט איז אויסגעבראכען אזוי פלוצלונג צוליעב אנטיסעמיטיזם פון זיין פאמיליע

(איטא, דורך פאסט). ... ווין,

דאס נייעסטע בוך פון דר. ע. פ. ארג בראנדעס... און דערביי רופט זי מיך ...

די בענק אף נאווא סקאשיא
אויסלענדישע דרעפטס געקויפט און פארקויפט
מיר האבען גרויסע פארבינדונגען מיט אויסלאנד און מיר קענען ארויסגעבען דראפטס פאר ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד, עסטרייך, פוילען יוגאסלאוויע, טשעכא־סלאוואקיא, און כמעט אלע פרעמדע לענדער.
אונזערע אפישעלס געפינען זיך אין לאנדאן און ניו־יארק. דירעקטע טעלעגראפישע "ווייערס" צו מאנטרעאל און ניו־יארק, בעסטע עקסטשיינזש רייטס.
קאפיטאל — $10,000,000
רעזערוו — $20,000,000
THE BANK OF NOVA SCOTIA
קווין און מעקאל סטריטס.
ת. סאטערלאנד, מענעדזשער
ספעדיינע און דאנדעס
ס. פ. ניקאהם, מענעדזשער.

THE DOMINION BANK
קווין און דזשאן סטריט, טאראנטא
לארעט ספעציעל איין אין איהר ברענטש די סוחרים פון דעם דיסטריקט צו ווערען מעהר היימיש אין דער באנק.
געלט קיין אייראפא שיקען מיר צו די ביליגסטע פרייזען. אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארס, אדער ווי אזוי איהר ווילט.
זעהט אונז איידער איהר שיקט געלט. איהר וועט זיכער זיין צופרידען.
ש. ק. עוגל, מענעדזשער דזשאן סט. ברענטש.